

پنجشنبه 22 بهمن 1394 - جمادی الاول 1437 - 11 فوریه 2016

آغاز دوره سوم مشروطه با دیکتاتوری رضاخان سردار سپه ...

22 بهمن در گذر تاریخ

* آغاز دوره سوم مشروطه با دیکتاتوری رضاخان سردار سپه (1303 ش)
اشاره:

در حالی که رضاخان با به دست گرفتن نخست وزیری، قدرت بدون عنانی در کشور به دست آورده بود، انتخابات زود هنگام مجلس پنجم در شرایط تبلیغات توأم با زد و بند و اتهامات و اعمال فشار و اختناق آغاز شد و این انتخابات در بیشتر مراکز به دست امرای لشکر و دست‌نشانده‌های وزارت جنگ و گروه‌های متنفذ انجام گرفت. با افتتاح مجلس پنجم در تاریخ 22 بهمن 1302، اکثریت نمایندگان مجلس که مرعوب قدرت رضاخان شده بودند، نمی‌توانستند کاری از پیش ببرند، در چنین جوی آیت‌الله سید حسن مدرس، رهبری اقلیت مجلس را بر عهده گرفت و در برابر اکثریت مجلس که از طرح عوام‌فریبانه و منافقانه نهضت جمهوری‌خواهی سردار سپه حمایت می‌کردند، ایستاد. به این ترتیب دوره سوم مشروطه با توطئه‌ای حساب شده آغاز گردید و در حقیقت تنها نشانه مشروطه که وجود مجلس شورای ملی بود، بدین وسیله از میان رفت و دیکتاتوری، جای همه اندیشه‌های آزادی‌خواهان و مشروطه‌طلبان و آرمان‌های اسلامی که روزی در مشروطیت متجلی شده بود، گرفت. این دوره شوم و سیاه مشروطه تا سال 1320 ش - که رضاخان به دست همان قدرت‌های بیگانه‌ای که بر اریکه سلطنت رسیده بود، با خواری از کشور بیرون رفت - به مدت بیش از شانزده سال ادامه یافت. در این مدت، با توجه به اختناق و بریده شدن نقس‌ها و حکومت رعب و وحشت ناشی از قتل‌ها و شکنجه‌های رضاخانی، عمر مجلس‌های شورای ملی تا دوره دوازدهم به آرامش مرگباری گذشت و سیاست اسلام‌زدایی، عمده‌ترین خط مشی سیاسی‌ای بود که اسلام‌ستیزان در کشور به اجرای آن همت گماشتند.

* انتشار روزنامه رسمی کشور (1323 ش)
اشاره:

تاریخ‌نویسان برای مطبوعات ایران، هشت دوره را بر شمرده‌اند که دوره نخست آن، از ابتدای چاپ روزنامه تا زمان مشروطه را در برمی‌گیرد و این دوره‌ها ادامه یافته و دوره هشتم، از استقرار نظام جمهوری اسلامی به بعد را شامل می‌شود. بر این اساس از سقوط رضاخان در شهریور 1320 تا پایان سال 1326 که آغاز نهضت ملی صنعت نفت قلمداد می‌شود، دوره چهارم مطبوعات به حساب می‌آید. در این دوره، ملت ایران پس از رهایی از استبداد رضاخانی و نیز هرج و مرج ناشی از جنگ جهانی دوم، از آزادی عمل نسبی برخوردار شدند به طوری که بیش از پانصد روزنامه و مجله منتشر می‌شد. در این میان روزنامه‌ها و مجلاتی انتشار یافت که به عنوان جراید رسمی محسوب می‌گردیدند. روزنامه رسمی کشور، عنوان جریده‌ای بود که از طرف مجلس شورای ملی چاپ می‌شد و مجموعه مذاکرات مجلس و قوانین مصوبه مجلس را منتشر می‌کرد.

* رحلت فقیه جلیل، آیت الله «حسین نجفی اهری» (1345 ش)
اشاره:

آیت الله شیخ حسین نجفی اهری در سال 1244 ش (1282 ق) در شهرستان اهر به دنیا آمد و پس از فراگیری قرآن و مقدمات علوم حوزوی، راهی تبریز شد. وی پس از اقامت نه ساله در تبریز، رهسپار نجف اشرف گردید و مدت 35 سال، از محضر آیات عظام: سید محمدکاظم یزدی و... به کسب علم مشغول بود. ایشان در جریان نهضت اسلامی ایران و پس از دستگیری امام خمینی (ره) پس از وقایع 15 خرداد 1342، به همراه دیگر علمای تهران و شهرستان‌ها راهی شهر ری گردید و خواهان آزادی آن حضرت شد. از این فقیه بزرگوار کتب متعددی بر جای مانده که شرح رسائل، شرح مکاسب، شجره طوبی و کتابی در ردّ بهائی‌گری از آن جمله‌اند. همچنین ایشان در سال‌های اقامت در نجف اشرف کتاب حقیقة الاحباب را به نگارش درآورد که مورد تأیید مرجع تقلید وقت، آیت الله

سید ابوالحسن اصفهانی قرار گرفت. آیت الله نجفی اهری سرانجام در 22 بهمن 1345 ش برابر با اول ذی‌قعدة 1386 ق در صد و یک سالگی بدروود حیات گفت و پس از انتقال پیکرش به قم، در این شهر به خاک سپرده شد.

* پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی ایران و سقوط رژیم 2500 ساله شاهنشاهی (1357 ش)
اشاره:

از هفدهم تا 22 بهمن 57، ایران یکی از دوران‌های استثنایی تاریخ سیاسی جهان را گذراند. در این ایام، دو دولت در یک مرکز

و بدون هیچ گونه مرزبندی مواجه بودند. دولتی که پشتوانه و عامل مشروعیت خود را از دست داده و از قدرت نظامی محروم گشته و با انقلابی عظیم روبرو بود و دولتی دیگر متکی به رهبری انقلاب توده‌های میلیونی مردم که به جای قدرت نظامی، تنها به ارتش مردم وابستگی داشت. با وسعت یافتن دامنه‌های انقلاب، قرار بر این شد که سران ارتش رژیم پهلوی، دست به کودتا زده و با به دست گرفتن قدرت، انقلاب مردمی را سرکوب سازند. از این رو از ساعت چهار بعدازظهر روز 21 بهمن 57، حکومت نظامی اعلام شد. پس از اعلان حکومت نظامی، حضرت امام خمینی(ره) اعلام کرد که مردم به حکومت نظامی اعتنایی نکنند. مردم نیز همچنان به یورش خود به مراکز دولتی و نظامی و انتظامی ادامه دادند و تقریباً تمام این مراکز با اندک درگیری و مقاومت، تسخیر شد و به دست مردم افتاد. این درگیری‌ها در روز بعد نیز به شدت ادامه یافت و در این روز هزاران زن و مرد و پیر و جوان، هریک به اندازه توان خود برای سرنگونی نهایی رژیم ظلم و جور، کوشش کردند. آنها با سنگربندی در خیابان‌ها، سینه سپرکردن در برابر تانک‌ها و با فداکاری و جانفشانی، انقلاب را به پیروزی رساندند. نه فقط در تهران، بلکه در تمامی شهرهای ایران، درگیری مردم با بقایای رژیم شاه جریان داشت. هنگامی که خبر حرکت نیروهای نظامی از شهرهای مختلف ایران به سمت تهران برای سرکوب قیام مردم پخش شد، مردم شهرهای مسیر به درگیری با نیروهای نظامی پرداختند و با بستن راه، مانع حرکت آنها به سمت تهران شدند. برخی از فرماندهان رده بالای ارتش در این درگیری‌ها به دست مردم کشته شدند تا سرانجام، ارتش، بی‌طرفی خود را اعلام کرد. سرانجام روز سرنوشت فرارسید و در 22 بهمن 1357، نظام پوسیده ستمشاهی فروریخت و ریشه‌های فاسد دودمان سیاه پهلوی از این کشور اسلامی، کنده شد. مبارزه پانزده ساله ملت مسلمان ایران به رهبری امام خمینی(ره) به ثمر رسید و با سرنگونی نظام 2500 شاهنشاهی، انقلاب شکوهمند اسلامی ایران پیروز گردید.

* سرلشکر ریاحی فرمانده گارد در میدان امام حسین گلوله خورد (1357ش)

* تهران صحنه جنگ خونین شد و درگیری ارتش با مردم مسلح در خیابانها شدت گرفت (1357ش)

1- کارخانجات و مخازن اسلحه

به دست مردم افتاد

2 - شهربانی کل کشور سقوط کرد

3 - دانشکده افسری، دانشکده پلیس و دبیرستان نظام به دست نیروهای مردمی فتح شد

4 - زندان قصر توسط افراد مسلح گشوده شد و زندانیان فرار کردند

54 - صدا و سیمای ایران به دست مردم تصرف شد(1357ش)

6 - صادق قطب زاده به ریاست صدا و سیمای ایران منصوب گردید

7 - سپهد مهدی رحیمی فرماندار نظامی و رئیس شهربانی به دست مردم اسیر شد(1357ش)

* 2 جمادی الاول در گذر تاریخ

* درگذشت کسایی مروزی شاعر شهیر و نامدار ایرانی(391 ق)

* رحلت عالم زاهد شیخ علی اکبر نهاوندی(1369 ق)

اشاره:

علی‌اکبر بن ملا محمد حسین نهاوندی، در اصل از اهالی نهاوند بود، اما خود در مشهد به دنیا آمد. وی در تهران نزد حاج میرزا حسن آشتیانی و در نجف نزد حاج میرزا حبیب الله رشتی و شریعت اصفهانی تلمذ کرد. نهاوندی در 1328 ق راهی مشهد مقدس گردید و ساکن آن دیار شد. البیانُ الرَّفیع فی احوالِ خواجه ربیع، گلزار اکبری و لاله زار از آثار اوست. سرانجام این عالم ربانی در نودسالگی دار فانی را وداع گفت و در مشهد مقدس به خاک سپرده شد.